Rosabelle Illes:

'Inspiratie door meditatie'

Rosabelle Illes is 23 jaar. Ze is van Arubaanse afkomst en studeert in Leiden. Ze behaalde de afgelopen jaren haar Bachelor Psychologie en haar Minor Engelse Literatuur en ze begint in februari met haar Master Social & Organisational Psychology. Zaterdag 15 januari presenteerde zij haar tweede gedichtenbundel 'Spiel di mi Alma', spiegel van mijn ziel.

Tekst en foto: Ineke de Haan

"Ik ben altijd al geïnteresseerd geweest in psychologie en sociologie. Ik zit eraan te denken om docent psychologie te worden aan de universiteit op Aruba. Ik vind het leuk om te presenteren en heb best wel veel geduld om met mensen om te gaan. Op de Universiteit van Aruba hebben ze maar een klein aantal studies. Hier is sinds kort sociale wetenschappen aan toe gevoegd. Dus dat verkeert nog in het beginstadium. Het lijkt mij superleuk om te helpen met het uitbreiden en verbeteren van deze opleiding."

Naast haar opleiding psychologie, schrijft Rosabelle al van jongs af aan gedichten. Vorige week zaterdag introduceerde ze haar tweede gedichtenbundel op Curaçao. Het boekje draagt de naam 'Spiel di mi Alma', wat betekent 'De spiegel van mijn ziel'. "Het ging allemaal zo snel. Op 21 december heb ik mijn nieuwe boek op Aruba gepresenteerd, en nu ben ik hier al op Curaçao. Ik ben moe door al dat geregel. Weet je, ik vind het presenteren en het gedichten schrijven ontzettend leuk, het is alleen jammer dat er zoveel omheen geregeld moet worden. Dat kost zoveel energie en zoveel tijd, ik ben nu bekaf."

De gedichten van Rosabelle zijn naar eigen zeggen kritisch. "Ik wil proberen mezelf en de andere mensen, eigenlijk de hele wereld, te verbeteren. Door ze op hun fouten te wijzen, door kritisch te zijn. Het is belangrijk dat mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun daden en hun woorden. Ik neem altijd de verantwoordelijkheid voor mijn gedichten, mijn verhalen, maar ook voor de dingen die ik doe. Dat laat je bewust leven."

"Ik haal mijn inspiratie uit verschillende dingen. Als ik iets opmerk, dan kijk ik of iemand anders daar ook bij stilstaat. Ik kijk of er een goed perspectief is van waaruit je het gedicht kan schrijven. Het moet uniek zijn. Mensen moeten het nog niet eerder tegen gekomen zijn."

"Maar ook krijg ik inspiratie door te mediteren. Dan ga je rustig ergens zitten en probeer je aan niets te denken. Dan komen de woorden vanzelf uit het niets, die moet je opschrijven. En wat is de gedachte ná deze gedachte, dat moet je ook opschrijven. Soms schrijf ik, maar heb ik geen idee waarover het eigenlijk allemaal gaat. Als ik het terug lees, dan pas begrijp ik het."

In 2005 schreef Rosabella op 17-jarige leeftijd haar eerste gedichtenbundel, 'Beyond Insanity'. Het boekje bestaat uit verschillende perspectieven, die ook wel 'de stemmen' worden genoemd. "Het is niet zo dat ik stemmen in mijn hoofd heb. Maar door het mediteren komen er gedachten in mij op die ik niet zelf heb bedacht. Mijn inspiratie komt immers uit het niets! Ik was zeventien toen ik mijn eerste bundel publiceerde. Tussen mijn twaalfde en vijftiende heb ik eraan gewerkt. Ook die bundel is spiritueel en kritisch. Voor mijn twaalfde was ik vooral aan het schrijven voor mezelf en mijn familie. Mijn moeder liet me met kerst bijvoorbeeld voor de familie een gedichtje schrijven voor op de kerstkaartjes. Of als iemand jarig was, dan schreef ik een lief gedichtje. Ik was toen vooral bezig met 'small poems'."

"Nu ben ik behalve met het schrijven van gedichten, ook begonnen met 'short stories'. Ik heb er nu drie geschreven. 'My first impression of people is always wrong' bijvoorbeeld dat ik in Leiden schreef gaat erover dat ik met mijn eerste indruk van mensen er vaak naast zit. Ik ga dan zitten op zo'n terrasje en zie mensen verderop zitten. Bijvoorbeeld een man en een vrouw. Ik denk dan: 'Dat is een Engels stel. Die vrouw hoort bij die man en dat is hun zoon'. Zo kan ik heel lang zitten nadenken. Totdat ik er dan later achterkom dat die vrouw de zus is van de 'man', dat de 'zoon' haar vriend is en dat het Nederlanders zijn. Ik kan urenlang op zo'n stoel zitten fantaseren over mensen die ik ergens zie zitten of zie lopen."

"Een tweede verhaal heet 'Prenetal Conversation'. Het gaat over een vrouw die, onder druk van de overheid, een kind moet krijgen. Maar dan komt zij erachter dat het kind niet geboren wil worden. Dat het zich veel beter voelt op de plek waar het zich nu bevindt."

"Ik kwam op dat idee doordat ik met een vriend een kleine discussie had. Hij vroeg mij waarom ik geen kinderen wilde. Ik antwoordde daarop met: 'Als deze wereld zo blijft, wil ik het mijn kind niet aan doen om hier op de wereld te komen. Met al die narigheid en ellende. Wanneer de wereld positief verandert, zou ik erover nadenken.' Nou, dat was een van de redenen, ik ben ook niet zo goed met kinderen, maar dat even terzijde."

"Mijn vriend vond mij egoïstisch. Hij zei dat het niet eerlijk was dat ik besliste of het kind wel of niet een leven mocht hebben. Waarop ik bedacht dat het goed zou zijn om aan het kind te vragen of het wel goed was om hem of haar op de wereld te zetten. Het zou zoveel gemakkelijker worden als het kind de moeder opbelt met de mededeling: 'Ik wil wel geboren worden, of ik wil niet geboren worden'."

"Sinds kort zijn we ook bezig om mijn gedichten op cd te zetten. Omdat veel mensen vinden dat ik een prettige stem heb, die het gedicht meer dimensie kan geven. Met mijn presentaties probeer ik wel zoveel mogelijk afwisseling te zoeken. Met muziek, zang, fysical arts en illustraties hoop ik de mensen beter te kunnen bereiken. Wat ik ook belangrijk vind is dat ik de gedichten uit mijn hoofd leer. Dan houd je contact met je luisteraars. Soms vind ik het jammer dat ik niet zo mooi kan zingen, ik heb wel een mooie stem, maar zingen is niet mijn ding. Ik doe het wel eens, een paar woordjes en dan ga ik sprekend verder. Misschien moet ik maar eens een aantal lessen gaan volgen", mompelt Rosabelle twijfelend.

"Het moet spannend blijven, daarom bestaat mijn boekje ook niet alleen uit woorden en zinnen. Ik heb zes van mijn vrienden gevraagd of zij mij wilden helpen met het illustreren van het boek; Eva Maria Herde en Jermin Bell van Aruba, Hemayel Martina en Chandni Dwarkasing uit Curaçao en Laura de Vogel en Robin de Vogel uit Nederland. Het zijn allemaal jonge kunstenaars."

"Ik houd er niet zo erg veel van om de gedichten van een ander te lezen. Dat is niet omdat ik de mijne nou zo bijzonder vind, maar omdat ik het lezen saai vind. Ik houd van films kijken, filosoferen en theorieboeken lezen."

Op de Antillen weten de mensen ondertussen wel wie Rosabelle Illes is. Nu probeert ze Nederland te veroveren. "Ik moet nog even zien hoe ik dat ga doen. Want mijn tweede dichtbundel is helemaal in het Papiaments. Dat is natuurlijk voor de Nederlander een hele opgave om te begrijpen wat er staat. Naast het schrijven van gedichten en short stories probeer ik ook zo nu en dan eens een liedje te schrijven. Ik heb met kerst een kerstlied geschreven. Een Arubaanse componiste nam de tekst over. Ik zei tegen haar: als je iets moet veranderen, doe dat, want dit is de eerste keer dat ik een liedje schrijf. Maar de muziek ging perfect samen met de woorden en ze heeft niets hoeven veranderen. Ja, zo blijf je een beetje aan de gang. Ik ga gewoon door met waar ik goed in ben, tot ik er niet zoveel meer aan vind. Ik schrijf zo lang ik inspiratie heb, en zo lang mensen geïnteresseerd blijven in mijn werk. En houdt het op, dan zoek ik gewoon iets anders. Ik ben heel flexibel wat dat betreft."

Dicidi

Dicidi kico boso kier pa mi ta
Boso kier un baile cu coreografia bou guia di uno cu no a biba?
Dicidi
Boso kier dramatisacion cu actuacion sin talento y sin pasion?
Dicidi
Boso kier pa mi sigui regla?
Boso kier pa mi floria e tema?
Boso kier pa mi ta arte of boso kier pa mi ta cobarde?
Ban lanta para awor cu mi ta boso dilanti
Dicidi!
Boso no kier trece cambio?
Boso no kier pa mi grita
Boso no kier pa mi sapatia
Boso no kier pa mi expresa loke mi ta sinti?
Boso kier pa mi participa pero kisas mi ta dimas?
Mi ta comprónde boso motibo
Anto den mesun rosea mi ta bay uza boso estilo
Uza boso hilo pa cose un dashi cu ta sinta mi preta
Cu ta sconde pa politica cu kier a cera mi pero no por a paga
mi suficiente pa mi sinta cu mi frenta na suela
Hey! Un'ta wega!
47 aña mi tin pero mi tawata existi prome cu mi a nace asina
ta esaki no ta un base
Kit'e bachi! Kit'e dashi! Anto laga mi sunu y pinta mi manera
bo ta mira mi
Anto no bisti mi den un cuadra mi kier ta bo spada!
Mi kier yuda bo kit'e miedo, ta bo tereno!
Mi kier pa boso realisa mi poder
Teatro mi ta y arte mi ta y ta keda produci
Ami a dicidi.

(Illes 2010, p. 34)

Colofon

BLADMANAGER
Karin Wooning
EINDREDACTEUR
Hans Vaders
ADVERTENTIES
Marloes Tak
VORMGEVING
Wendela Ataliede

Aan deze Ñapa werkten mee:
Marius Bremmer
Daphenie Brown
Monique Casimiri
Jorge Curiel
Emiel Gerdes
Verele Ghering
Fred de Haas
Hans de Haan
Ineke de Haan
Margot Hack
Bob Harms
Shakti Aroena Lakhi
Judice Ledeboer
Joyceline Lovert
Peter Onvlee
Jan de Ruijter
Hans Vaders
Oscar Vanegas
May Voges
Ken Wong

Ñapa is een publicatie van:
Uitgeverij Amigoe NV
Scherpenheuvel z/n
Curaçao
Tips voor de redactie?
Bel 736-9050
Email napa@amigoe.com
Adverteren?
Bel Marloes Tak
736-9050 / 516-7377
advertentienapa@amigoe.com